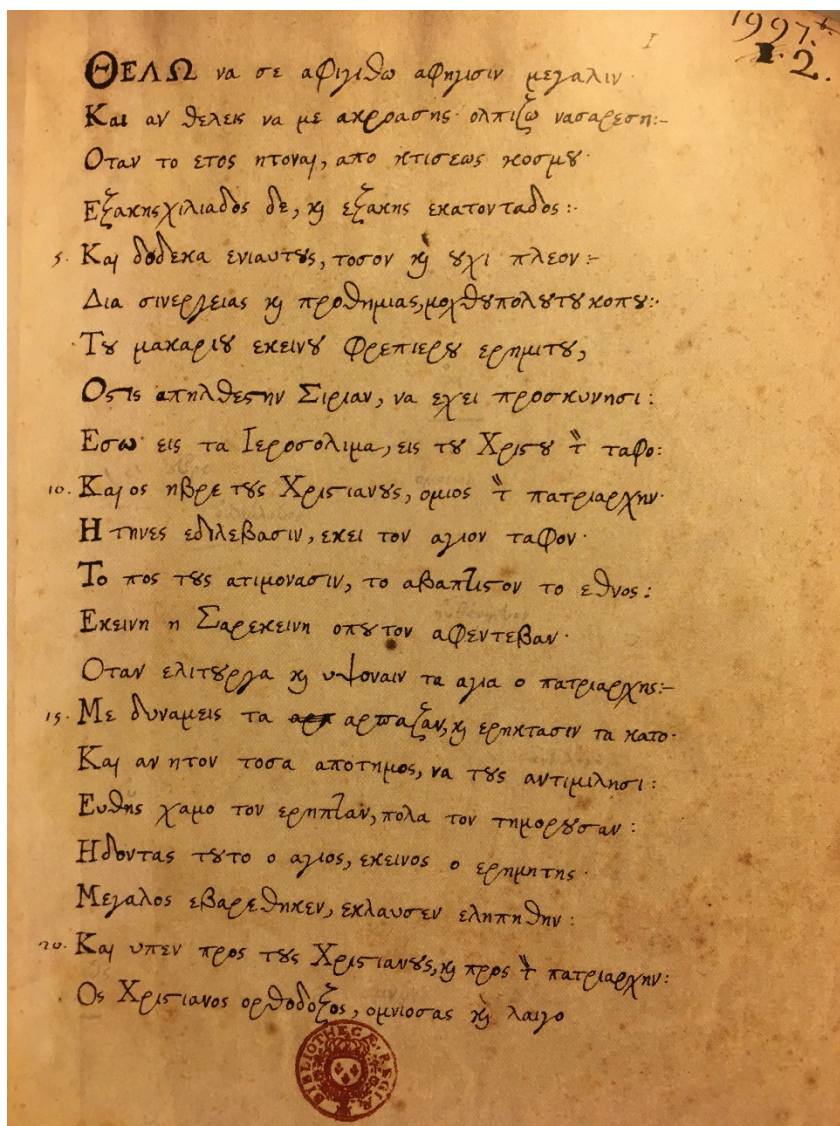

SZAKMAI PORTFÓLIÓ

Török Ábel

Tudományos publikációk

- ‘Le rôle des Hongrois dans la *Chronique de Morée*’. *Acta Antiqua* (2023) – megjelenés alatt
‘A *Moreai Krónika* keletkezése és szerkezete’. *Antik Tanulmányok LXVII* (2023). 95–123.
‘Magyarok a *Moreai Krónikában*. III. Béla leszármazottai a peloponnésosi frankok között’.
Antik Tanulmányok LXVI (2022) 57–93.
‘Egy bizánci tárgyalás nyelvi jellegzetességei’. *Ókor* 2021/2, 51–54.
‘A Byzantine Epic in the *Chronicle of Morea*: The Heroic Deeds of Sir Geoffroy de Briel’.
Byzanz und das Abendland VII. 383–401.
‘Hösköltemény a *Moreai Krónikában*. Geoffroy de Bruyères vitézsége’. *Antik Tanulmányok LXV* (2021) 31–56.
‘Megjegyzések a Bécsi Papiruszgyűjtemény *P.VINDOB. G 40159* papiruszához’. *Antik Tanulmányok LXVI* (2021). 249–254.
‘*P.VINDOB. G 40159*: A Cut Out of a List of Payments from the Papyrus Collection of Vienna’.
Byzanz und das Abendland VII. 155–163.

A *Moreai Krónika P* kézirat (Codex Parisinus Graecus 2898)

Konferenciaelőadások

- The Origins and Structure of the Chronicle of Morea. *Byzantinische Forschungsberichte – Bulletins d'Études Byzantines. Internationale Tagung der kooperativen Forschungsgemeinschaften – Congrès International des Sociétés de Coopération Scientifique*, Budapest, 2023. március 2.
- The descendants of Béla III among the Franks of the Peloponnese, *Sapiens ubique civis IX*, Szeged, 2022. augusztus 31. – szeptember 2.
- Hungarians in the Chronicle of Morea, *24th International Congress of Byzantine Studies*, Velence–Padua, 2022. augusztus 22–27.
- Le rôle des Hongrois dans la Chronique de Morée, *Byzanz und das Abendland VIII.*, Eötvös József Collegium, 2022. május 23–25.
- III. Béla leszármazottai a kereszties államokban, *XIV. Magyar Ókortudományi Konferencia*, Pécs, 2022. május 19–21.
- A Saint-Omer fivére a moreai költészetben, *XXIII. Eötvös Konferencia*, Budapest, 2022. április 22–23.
- Jogi nyelv a bizánci görög költészetben, *V. Móra Szakkollégiumi Interdiszciplináris Konferencia*, Szeged, 2021. november 26–27.
- Magyarok a Moreai Krónikában, *A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülése*, Budapest, 2021. szeptember 24.
- Marguerite de Nully tárgyalásának filológiai vizsgálata, *VIII. Mathéma Konferencia*, Budapest, 2021. június 4–5.
- A pelagóniai ütközet forrásainak irodalmi vizsgálata, *Tavaszi Tudományos Hallgatói Konferencia*, Debrecen, 2021. április 30.
- Egy bizánci tárgyalás nyelvi jellegzetességei, *XXII. Eötvös Konferencia*, Budapest, 2021. április 23–24.
- Irodalmi áthallások a XIV. századi bizánci népköltészetben, *IV. Móra Szakkollégiumi Interdiszciplináris Konferencia*, Szeged, 2021. március 19–20.
- Egy vulgáris nyelvű hősköltemény filológiai vizsgálata, *Határok és határátlépések konferencia*, Eötvös József Collegium, 2021. február 25–27.
- Hősköltemény a Moreai Krónikában, *IX. Eötvös Konferencia*, Szeged, 2020. december 18–19.
- Remarks on the G 40159 Papyrus of the Papyrus Collection of Vienna, *Byzanz und das Abendland VII.*, Eötvös József Collegium, 2019. november 25–28. (Csigó – Rinkács – Szász – Török)
- Iulius Caesar prózája és stílusának propagandisztikus szerepe, *III. Móra Szakkollégiumi Interdiszciplináris Konferencia*, Szeged, 2019. december 6–8.

Műfordítások

- Bjørn Andreas Bull-Hansen: *A dán horda*. 2023, Animus Kiadó (megjelenés alatt)
- Jørn Lier Horst: *Holttér*. 2023, Animus Kiadó
- Jessamine Chan: *Jó anyák iskolája*. 2023, XXI. Század Kiadó
- Erlend Loe: *Varázslatos Finnország*. 2022 (Babits Mihály Műfordítói Ösztöndíj)
- Bjørn Andreas Bull-Hansen: *Vínland*. 2022, Animus Kiadó
- Jørn Lier Horst: *A barlanglakó*. 2022, Animus Kiadó
- Michel Bussi: *Anyá nem mond igazat*. 2022, XXI. Század Kiadó
- Bjørn Andreas Bull-Hansen: *A viking. Egy jomsviking története*. 2021, Animus Kiadó

Jørn Lier Horst: *Vadászkutyák*. 2020, Animus Kiadó

Jørn Lier Horst: *Fekete nap*. 2019, Animus Kiadó

Részlet a *Moreai Krónikából*: *Az ifjabb Geoffroy de Bruyères kalandja*. Antik Tanulmányok LXVII (2023) 115–123.

Részlet a *Moreai Krónikából*: *Magyarok a Moreai Krónikában*. Antik Tanulmányok LXVI (2022) 80–93.

Részlet a *Moreai Krónikából*: *Geoffroy de Bruyères hőstettei*. Antik Tanulmányok LXV (2021) 52–55.

Pseudo-Apollodóros: *Régi idők nagy tetteiről...* 2023, Könyvmolyképző Kiadó (megjelenés alatt)

Szakfordítás

Mark Janse: *A kappadokiaiak és nyelvük a Kr. e. II. évezredtől napjainkig*. Antik Tanulmányok LXIV (2020) 275–293.

Szerkesztés, lektorálás

Alexandra Bourguignon: *Élj úgy, mint a görög hősnők*. 2023, Partvonal Kiadó.

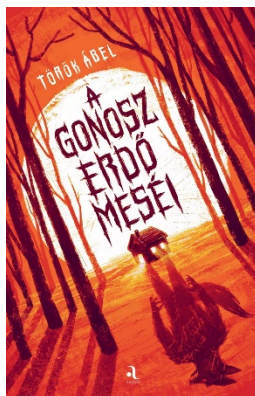
Farkas–Horváth–Mayer (2021): *Kezdő és haladó ógörög nyelvkönyv*. Magyar–ógörög szószedet.

Jelenleg az ógörög nyelvkönyv következő, negyedik kötetén dolgozom Dr. Horváth Lászlóval.

Saját szépirodalmi alkotások

a) Saját regény

A gonosz erdő meséi. 2022, Animus Kiadó

b) Irodalmi folyóiratokban megjelent művek

a fülemüle. 2023, Élet és Irodalom LXVII/12 (kispróza)

csillagmély, szívüres. 2023, Helikon 2023/3 (kispróza)

a mélyerdők messiása; Babiloni szeretők. 2023, Székelyföld XXXVI/1 (versek)

a famardosó. 2022, Bárkaonline (regényrészlet, <http://www.barkaonline.hu/hajo-hid/8308-torok-abel--a-famardoso>)

szívem fekete madarai. 2022, Székelyföld XXVI/10 (regényrészlet)

az ég és a föld vizei. 2022, SiópArt folyóirat 2022/2 (regényrészlet)

árva rügyből sarjadt a világ. 2022, Élet és Irodalom LXVI/29 (regényrészlet)

testvérek. 2022, Élet és Irodalom LXVI/5 (kispróza)

ős szívem virágai. 2022, KULTer (kispróza, <https://www.kulter.hu/author/torok-abel/>)

a hűtlen. 2022, Nincs folyóirat (novella, <https://www.nincs.online/post/a-h%C5%B1tlen>)

Atlas Antiquus. 2021, FÉLonline (versek, <https://felonline.hu/2021/07/04/atlas-antiquus/>)

szemem színei. 2021, JCDecaux – Álljon meg egy novellára pályázat, III. helyezés (kispróza, <https://novella.jcdecaux.hu/hu/dontosok/novella-106.html>)

c) Irodalmi folyóiratokban publikálásra elfogadott, megjelenésre váró művek

a néma ara. 2023, Tiszatáj (kispróza)

hangotokban az óceán. 2023, Forrás (kispróza)

a tengeristen szürke lova. 2023, Kalligram (kispróza)

szárnyaid suhogása. 2023, Bárka (kispróza)

földi halak. 2023, Műút (regényrészlet)

a mélység népe; az álomfutár. 2023, Műút (versek)

mi voltunk az erdő. 2023, Újvárad (kispróza)

hámozd meg szívemet. 2023, Irodalmi Jelen (regényrészlet)

lépteim mögött a csend. 2023, SiópArt (kispróza)

Nyelvismeret

Angol, francia, norvég, ógörög, latin felsőfok (C)

Ösztöndíjak, díjak

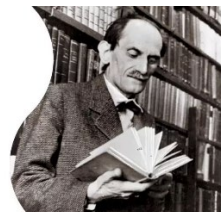
2022–	Campus France francia állami felsőoktatási ösztöndíj
2022	Babits Mihály Műfordítói Ösztöndíj
2022	ELTE BTK Hallgatói Kiválósági Ösztöndíj
2022–2023	Az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatott kutatója (ÚNKP-22-2-I-ELTE-190)
2021–2022	Az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatott kutatója (ÚNKP-21-2-II-ELTE-667) <i>A bírálóbizottság döntése alapján az ELTE BTK legkiemelkedőbb kutatása.</i>
2020–2021	Az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatott kutatója (ÚNKP-20-1-I-ELTE-930)
2020–2023	Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj
2021	Országos Tudományos Diákkonferencia (OTDK) Humán tudományi szekció, Klasszika-filológia I. tagozat, III. helyezés

Nemzeti felsőoktatási ösztöndíj

Babits-
ösztöndíj

Tudományos tevékenység

2019–	Az Eötvös József Collegium Bollók János Klasszika-filológia Műhelyének tagja, majd műhelytitkára
2020–	A Magyar Bizantinológiai Társaság tagja
2020–	A <i>Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl</i> című OTKA-pályázat (NN 124539) társ kutatója

Szakmai vélemények műfordításokról, saját művészeti alkotásokról

„Török Ábelrel több kéziratban is volt már alkalmam együtt dolgozni szerkesztőként. És minden esetben le voltam nyűgözve fordításainak nyelvi-stilisztikai színvonalától, pedig ezt nem olyan könnyű elérni nálam. Eddigi szerkesztői pályafutásom során szinte alig találok olyan alapos és szép fordításokkal, mint amilyenek Török Ábel kezéből kikerülnek.”

Tóth Benedek író, műfordító, szerkesztő

„Török Ábel munkásságát – már csak a Babits Mihály műfordítói ösztöndíj miatt is – hónapok óta nagy figyelemmel követem. Roppant művelt, tanulmányai, élettapasztalatai folytán több világba is „bejáratos” prózaíró, nemcsak a skandináv világot, hanem – tanulmányai révén – a Mediterráneumot is remekül ismeri. Lebilincselő fantáziája kivételes nyelvi érzékenységgel és leleményességgel párosul. Ábel fiatal kora ellenére rendkívül tudatos alkotó. Prózáival, verseivel rendszeresen jelen van a magyar irodalmi folyóiratokban, megjelent műfordításainak listája meg egészen bámulatos. Most megjelent regénye, *A gonosz erdő meséi* a 2022-es év nagy meglepetése.”

Bánki Éva író, költő, irodalomtörténész

Részletek a *Moreai Krónika* tervezett magyar fordításából (saját, korábbi kutatásokhoz megverselt epizódok)

Geoffroy de Bruyères lovag hőstettei.

...láttukra a hős Geoffroy meg is indult előre,
egyenesen nekik rohant, sűrű lándzsaerdőbe.
Az első, kit megtámadott, s kibe dárdáját vágta,
Karintia hercege volt: egyenest mellkasába
ütötte gyilkos fegyverét szívénél eltalálva,
és a herceg tüstént holtan zuhant bele a sárba;
majd két rokonát verte szét ezután a bajnoknak,
akik a nagy párbaj után ellene lovagoltak.
Fényes lándzsája eltörött akkor három darabra,
de kezében felragyogott nyomban csillogó kardja,
bevágatott az ellenség köré gyűlő hadába,
és akár szénát a mezőn, mindegyiket levágta.
És mivel társai látták e nagyszerű hőstettét,
tüstént bátorságra kaptak, és lelkesen követték,
s együtt a németek fölött nagy győzelmet arattak.

III. Béla dédunokájának második házassága és egyéb cselekedetei.

Itt megállok Guy de la Roche, a nagyúr meséjében,
hogy a híres Sir Nicolas tetteit elregéljem:
annak a dicső bárónak, annak a bölcs nemesnek,
kit két testvérével együtt Saint-Omernek neveznek.
Azt fogom most elbeszélni, hogy történt menyegzője,
s hogy ment hozzá Moreának világszép hercegnője.
Mert miután Vilmos herceg összes napját leélte,

megözvegyült Anna úrnő, gyönyörű felesége –
ki a büszke despotának, fényes Arta urának
vér szerinti nővére volt: Niképhoros Dukasnak.
Így hát magányosan maradt a csillagszemű Anna,
és a megboldogult herceg neki örökül hagyta
tengernyi nagy térségeit széles uradalmának:
Kalamata kéklő öblét, a platanoni tájat,
Maniatochorit, Glykyt, és még sok más vidéket.
Sir Nicolas de Saint-Omer, az a jóságos lélek,
mivel nemes vér folyt benne és nagy volt a hatalma,
és korábbi feleségét a halál elragadta
(az ékes Antiochia hercegének szép lányát,
kitől vagyont szerzett s temérdek gazdagságát),
mivel okos ember volt és híres család nemzete,
Achaia büszke özvegyét, a szép Annát elvette,
ezt a nagyra dicsért asszonyt, Morea hideg gyöngyét,
esküvőjüket éljenző lármával üdvözltek.
Mérhetetlen vagyonából kastélyt emelt Thébában:
ragyogó volt az a kastély, magasztos és hibátlan.
Szilárd falú, karcsú tornya felért a magas égbe,
ablakain tükröződött az este csillagfénye.
Tágas szobáinak falát freskókkal ékítette,
arról, ahogy a hős frank nép a szír földet bevette.
De – ó, mily szomorú végzet! – a kastélyt lerombolta
a dicstelen Kompánia, és apró darabokra
szedte Théba városának tündöklő ékességét,
hogy Sir Gautier de Brienne-t, Athén hitvány vezérét
megfosszák menedékétől, s elbukjon az az álnok.
Ó, de szörnyű bünt követtek el ama katalánok,
hogy ilyen gyönyörű kastélyt a talajig romboltak!
De a nemes Sir Nicolas szép várai ragyogtak
Morea összes vidékén: Methóné térségében
állt egy, hogy Velence ellen minden frankot megvédjen,
s tornyosult Avarinban is egy borzasztó erősség,
melybe a királlyal szemben állított helyőrség,
s melyet a nagyúr örökül hagyott öccse fiára,
Nicolas de Saint-Omerre, Morea marsalljára.
Hamarosan érkezett a jó bailli halála:
elhunyt az athéni nagyúr, és rögtön őutána
Guy de Tremolay vette át a magasztos tisztséget,
ama híres parancsnoka Morea seregének.
És mikor a generális életét befejezte,
Apulia királya a helyére kinevezte
Sir Nicolas de Saint-Omert, Théba dicső vezérét.
Kinek baillisága után még sokáig mesélték,
hogy békét s rendet teremtett akkor szép Moreában,
és bölcs kormányzása alatt felvirágzott az állam.

III. Béla dédunokájának védőbeszéde egy örökösödési vitában. A Krónika nyelvileg egyik különösen játékos részlete.

„Húgom, a kedves Marguerite, ki most itt áll előtted, nagybátyjától örökölte az akovai földet. Hisz Gautier de Rosières nővérenek leánya, akit korábban Akova várának élén állva gyermektelenül ért halál, így birtoka s kastélya az én kedves húgomra szállt, mint jogos hagyatéka. De, tudod jól, kedves uram, hogy *obses*¹ volt helyetted Bizánc fényes városában, ahová te vetetted; így távol volt Moreától azokban az időkben, mikor a nagybátyja meghalt betegen és idősen, hiszen széles országodtól a börtönfal elzárta. Ezért hát eléd járulni, hogy magát prezentálja – ugyanis ezt írja elő földünk ősi törvénye – negyvennapnyi időn belül nem volt lehetősége. De Marguerite életében soha neked nem ártott, s fogságba ment helyetted, hogy kiváltsa szabadságod; te juttattad oda szegényt tizennégy hosszú évre. És mikor szabaddá tette, földünkre visszatérve rögtön eljött udvarodba, hogy magát prezentálja, mint Akova örököse, Jean de Passava lánya, és igazságot kért tőled a birtoka ügyében. És te erre azt felelted, igazságot ne kérjen, mert nincs semmi joga hozzá. S akárhányszor járt nálad, hogy jogos igényét végre tárgyalásra bocsátsad, sosem hívtad össze *courod*² ítélni a kérdésben, önkényesen azt felelted, döntést ne is reméljen. Ez az áldott lélek pedig, e baráttalan asszony, mivel nem engedted neki, hogy ügyéért szólhasson, reményvesztetten és szörnyű kétségek közt őrlődve hazament, egyedül az Úr kegyéért könyörögve. És az Isten kegyéből már egy lovag felesége, aki, bizony, derék vitéz, híres a nemzetsége, és aki az igazságát most előtted megvédi, mert igen tisztességes és nemes jellemű férfi. Ezért járultak hát eléd, ezért jöttek mindketten, én pedig támogatom és segítem őket ebben. Íme, *je paroffre*³ e kettőt: a vár jogos úrnőjét és öcsémet, hites férjét, mint törvényes védőjét. Arra kérlek, add meg nekik, amiért idejöttetek, és helyezd újra kezükbe az akovai földet, ős törvényeink nevében szolgáltass igazságot. Cserébe ők készségesen törlesztik adósságuk: a *hommage*-t és *lige*-t⁴ leróják, és urukként tisztelnek.”

---

¹ Túsz.

² Udvarod.

³ Bemutatom.

⁴ A hűbéri tiszteletet és a hűbért.

Az ifjabb Geoffroy de Bruyères lovag csellel elfoglalja Araklovon várát.

Elment Moreából a szép nyugati partvidékre,
s ott úgy csinált, mintha kórság gyűlt volna a belébe.
Szédül tőle és émelyeg, mindenkinek ezt mondta,
és hogy a vérhast egyedül a kútvíz orvosolja,
s folyton arról faggatózott, van-e kút a közelben.
Egy helybéli azt felelte, Araklovonba menjen,
ott igen jó kutak vannak, vizet azokból igyék,
az biztosan meggyógyítja majd a gyomrot, mely így ég.
[...]

Araklovon derék őre – hisz a cselt nem sejtette –
szeretettel meghívta az egyik hálóterembe;
Sir Geoffroy lovag pedig ezek után két nappal
tábort bontott és bevonult az egész nagy csapattal,
a kastély falai között kapott egy hálótermet
és egy nemes úrhoz méltó ágyat, melyre lefekhet.
Csupán egyetlen szolgát vitt magával a szobába,
kísérete pedig lent az udvaron lelt szállásra.
Kérte, hogy ruháit hozzák be az erődítménybe,
ruhái közé fegyverét titokban becsempészve.
Szüntelenül ágyán feküdt, súlyos beteget játszott,
s minden este Araklovon őrével vacsorázott.
Olyan nyájas tisztelettel viseltetett iránta,
hogy a kastélyfelügyelő cselnek jelét sem látta.
És amint úgy érezte, hogy a bizalmát elnyerte,
az udvaron tanyázókat mind magához rendelte –
ürügyként azt hozta fel, hogy végrendeletet hirdet,
mert fél, hogy ez a betegség véget vet életének.
„Úgy hallottam, van a falon kívül egy régi kocsmá,
oda jár a várőr is, hogy a torkát meglocsolja
édes borral – gyakran szokott beszélgetni, kártyázni.
Azt mondom, a következőképpen kell ezt csinálni:
mivel itt van bőven kenyér, kalács, gyümölcs, víz és bor,
és fegyver is, amennyi kell, egyszer sötétedéskor
csaljátok a tavernába, lessétek az alkamat,
ha kell, ketten, ha kell, hárman – de a legokosabbak! –,
hívjátok vele a társát és az összes szolgát,
üresek legyenek mind a bástyák és gyilokjárók!
Sok pénzetek van, adjátok a kocsmáros kezébe,
hadd nézzenek a jó örök a korsó fenekére!
Egy szó, mint száz: itassátok alaposan le őket,
s várjátok türelmesen, míg egytől egyig kidőlnek –
ám közületek egyetlen ember se legyen részeg,
mert akkor búcsút inthetünk a mesés nyereségnek!
És amikor mindegyiket legyűrte már a mámor,
észrevétlenül, titokban gyertek el a kocsmából,
egyenként térjete vissza a védtelen kastélyba;
egyikötök kapja el a kapuórt, és hajítsa
ki a falon kívülre, és zárja el a bejárat.

Foglaljátok el a falat, az összes gyilokjárót,
és ügyeljetek rá, nehogy felgyújtsák az erődöt,
áttörjék a falakat vagy elfogjanak az örök,
hiszen akkor oda minden, elvesz az örökségem.”
Ahogy Sir Geoffroy mondta, miképpen elbeszéltem,
épp úgy tettek a lovagok, az őt kísérő frankok:
elfoglalták Araklovont, amíg az őrparancsnok
részegen ült a kocsmában. Geoffroy elengedte
tizenkét hadifoglyát, s így teljes lett a győzelme.